

OPŠTI USLOVI ZA OSIGURANJE LICA OD POSLEDICA NESREĆNOG SLUČAJA

Na osnovu člana 45. stav 1. tačka 16. Statuta "SAVA OSIGURANJA" a.d.o. Beograd, Nadzorni odbor "SAVA OSIGURANJA" a.d.o. Beograd, na svojoj telefonskoj sednici održanoj dana 04.11.2015. godine (del. br. 03-6335), doneo je OPŠTE USLOVI ZA OSIGURANJE LICA OD POSLEDICA NESREĆNOG SLUČAJA

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

U ovim Uslovima je:

- a) **Osiguravač** - "SAVA OSIGURANJE" a.d.o. Beograd (dalje: Društvo);
- b) **Ugovarač osiguranja** - pravno ili fizičko lice koje zaključuje ugovor o osiguranju;
- c) **Osiguranik** - lice od čije smrti, invaliditeta, prolazne nesposobnosti za rad ili narušenja zdravlja zavisi isplata osigurane sume;
- d) **Korisnik osiguranja** - lice kome osiguravač isplaćuje osiguranu sumu;
- e) **Osigurana suma** - iznos obaveze osiguravača po nastalom osiguranom slučaju;
- f) **Premija** - iznos koji ugovarač osiguranja plaća osiguravaču za ugovoreno osiguranje;
- g) **Polisa** - isprava o zaključenom ugovoru o osiguranju.

Član 2.

Ugovorom o osiguranju, zaključenom po ovim uslovima, ugovarač osiguranja se obavezuje da Osiguravaču plati određeni iznos na ime premije osiguranja, a Osiguravač se obavezuje da osiguraniku, odnosno korisniku osiguranja, isplati ugovorenu sumu ako se desi događaj koji predstavlja osigurani slučaj.

Član 3.

Osigurani slučaj, kao događaj s obzirom na koji se zaključuje ugovor o osiguranju, po samom Zakonu i ovim uslovima mora biti budući, neizvestan i nezavisan od isključive volje ugovarača osiguranja, odnosno osiguranika.

Član 4.

Ovi uslovi su sastavni deo ugovora o osiguranju lica od posledica nesrećnog slučaja, koje ugovarači osiguranja zaključuje sa Osiguravačem.

II. OPŠTE ODREDBE

1. Sposobnost za osiguranje

Član 5.

- 1) Nezavisno od toga da li je ugovarač osiguranja sam osiguranik ili neko treće pravno ili fizičko lice, osiguranje po ovim uslovima može se ugovoriti za svako lice koje u momentu početka trajanja zaključenog ugovora o osiguranju nije starije od 75 godina.
- 2) Lica starija od 75 godina mogu se osigurati od posledica nesrećnog slučaja samo ako je to posebnim ili dopunskim uslovima predviđeno.

2. Zaključivanje ugovora o osiguranju

- 1) Osiguravač i ugovarač osiguranja zaključuju ugovor o osiguranju na osnovu usmene ili pismene ponude ugovarača osiguranja.
- 2) Usmena ponuda učinjena osiguravaču za zaključenje ugovora o osiguranju ne obavezuje ni ponuđača niti osiguravača.

- 3) Po prijemu ponude osiguravač može zahtevati od ugovarača osiguranja potrebne dopune i obrazloženja. Smatra se, da je ponuda prispela kod osiguravača kada do njega pristignu sve tražene dopune i objašnjenja.
- 4) Ugovor o osiguranju je zaključen kada ugovorne strane potpišu polisu.
- 5) Svi dogovori između osiguravača i ugovarača osiguranja važe samo ako su zaključeni u pismenoj formi.

3. Trajanje ugovora o osiguranju

Član 7.

- 1) Prema odredbama ovih Uslova, ugovor o osiguranju se može zaključiti, kao:
  1. kratkoročno osiguranje sa određenim rokom trajanja, koji ne može biti duži od jedne godine;
  2. dugoročno osiguranje sa neodređenim rokom trajanja, i
  3. višegodišnje osiguranje sa određenim rokom trajanja, koji ne može biti kraći od pet godina.
- 2) Ugovor o osiguranju počinje u 24.00 časa onog dana koji je označen u polisi kao početak ugovora o osiguranju, ako dopunskim uslovima nije drugačije predviđeno ili u polisi ugovoreno, a prestaje u 24.00 časa onog dana koji je u polisi ugovoren kao dan prestanka ugovora o osiguranju.
- 3) Ugovor o osiguranju prestaje za svakog pojedinog osiguranika u 24.00 časa bez obzira da li je i koliko ugovoreno trajanje, onoga dana kada:
  1. nastupi smrt osiguranika ili bude ustanovljen invaliditet od 100%,
  2. osiguranik postane poslovno nesposoban,
  3. istekne godina osiguranja u kojoj osiguranik navršio 75 godina života,
  4. protekne rok iz člana 9. stav (3) ovih Uslova, a premija do tog roka nije plaćena,
  5. bude raskinut ugovor o osiguranju u smislu člana 24. ovih Uslova.

4. Osigurani slučajevi

Član 8.

Osiguranje se može ugovoriti:

1. za slučaj smrti i invaliditeta,
2. za slučaj smrti, invaliditeta i prolazne nesposobnosti za rad,
3. za slučaj smrti, invaliditeta i narušenja zdravlja koje zahteva lekarsku pomoć,
4. za slučaj smrti, invaliditeta, prolazne nesposobnosti za rad i narušenja zdravlja koje zahteva lekarsku pomoć.

5. Plaćanje premije osiguranja i posledice neplaćanja

Član 9.

- 1) Ako nije drugačije ugovoreno, ugovarač je dužan da Osiguravaču plati obračunatu premiju osiguranja prilikom zaključenja ugovora o osiguranju.
- 2) Osiguravač je dužan da primi obračunati iznos premije za ugovoreno osiguranje i od svakog drugog lica koje ima pravni interes da je plati.
- 3) Ako je ugovor o osiguranju zaključen sa rokom trajanja dužim od godinu dana, ugovarač je dužan da premiju za narednu godinu osiguranja plati sa danom dospelosti premije za naplatu.
- 4) Osiguravaču pripada premija osiguranja za celu godinu osiguranja i u slučajevima u kojima je osiguranje prestalo pre isteka tekuće godine osiguranja zbog smrti osiguranika i isplate ugovorene osigurane sume korisniku.
- 5) Premija se plaća Osiguravaču ili njegovom predstavniku ili se dostavlja putem pošte ili banke. Ako se premija plaća putem pošte smatra se da je plaćena u 24.00 časa onoga dana kada je uplaćena na pošti, a ako je plaćena putem banke smatra se da je uplaćena u 24.00 časa onog dana kada je nalog predat banci.

- 6) Ako ugovarač osiguranja premiju koja je dospela ne plati do ugovorenog roka, niti to učini koje drugo zainteresovano lice, ugovor o osiguranju prestaje po isteku 30 dana od dana kada je ugovaraču osiguranja uručeno preporučeno pismo Osiguravača sa obaveštenjem o dospelosti premija, s tim da taj rok ne može isteći pre nego što protekne 30 dana od dospelosti premije. U svakom slučaju ugovor o osiguranju prestaje ako premija ne bude plaćena u roku od godine dana od dospelosti.
- 7) U slučajevima u kojima je ugovarač osiguranja istovremeno i osiguranik, Osiguravač zadržava pravo da dospelu a neplaćenu premiju osiguranja naplati ukoliko se ostvari jedna od ugovorenih opasnosti i to prilikom obračuna visine obaveze Osiguravača po podnetom zahtevu za isplatu osigurane sume osiguraniku ili korisniku osiguranja.

6. Promene opasnosti - rizika u toku trajanja osiguranja

Član 10.

- 1) Ugovarač odnosno osiguranik je dužan da Osiguravaču prijavi promenu zanimanja.
- 2) Ako promena zanimanja utiče na promenu opasnosti Osiguravač će u slučaju povećanja opasnosti predložiti povećanje premije, a u slučaju manje opasnosti, smanjenje premije ili povećanje osiguranih suma. Ovako određene osigurane sume i premije važe od dana nastanka promene zanimanja.
- 3) Ukoliko ugovarač ne prijavi promenu zanimanja niti prihvati povećanje odnosno smanjenje premije u roku od četrnaest dana, a nastane osigurani slučaj, osigurane sume će se smanjiti ili povećati u srazmeri između plaćene premije i premije koju je trebalo platiti.

7. Teritorijalno važenje zaključenog ugovora o osiguranju

Član 11.

Ako drugačije nije ugovoreno, po ugovorima o osiguranju lica od posledica nesrećnog slučaja Osiguravač daje osiguravajuće pokrivanje za ugovorene slučajeve prouzrokovane osiguranim rizicima-opasnostima koje nastanu u bilo koje vreme u toku dvadeset četiri časa na i van teritorije Srbije.

8. Osigurane opasnosti - rizici

Član 12.

- 1) Nesrećnim slučajem u smislu ovih uslova smatra se svaki iznenadni i od volje osiguranika nezavisni događaj koji, uglavnom delujući spolja i naglo na telo osiguranika, ima za posledicu njegovu smrt, potpuni ili delimični invaliditet, prolaznu nesposobnost za rad ili narušenje zdravlja koje zahteva lekarsku pomoć.
- 2) Saglasno odredbama prethodnog stava, nesrećnim slučajem po ovim uslovima smatraju se sledeći događaji:
  1. gaženje, sudar, udar kakvim predmetom ili o kakav predmet, udar električne energije ili groma, pad, okliznuće, survavanje, ranjavanje oružjem, nekim drugim predmetom ili eksplozivnim materijama, ubod nekim predmetom, udar ili ujed neke životinje, ubod insekta izuzev ako je takvim ubodom prouzrokovana kakva infektivna bolest;
  2. trovanje hranom, hemijskim sredstvima i usled udisanja gasova ili otrovnih para, izuzev profesionalnih oboljenja;
  3. infekcija povrede prouzrokovana nesrećnim slučajem iz ovog člana;
  4. opekotine prouzrokovane vatrom, elektricitetom, vrućim predmetima, tečnostima, parom, kiselinama, luzinama i slično;
  5. davljenje ili utapanje;
  6. gušenje ili ugušenje usled zatrpavanja zemljom, peskom i slično, kao i usled udisanja para i gasova, izuzev profesionalnih oboljenja;
  7. istegnuće mišića, iščašenje, uganuće zglobnog vezivnog tkiva, prelomi zdravih kostiju koji nastanu usled naglih telesnih pokreta ili iznenadanih naprezanja izazvanih nepredviđenim spoljašnjim događajima, a ukoliko je to neposredno nakon povrede utvrđeno u bolnici ili drugoj zdravstvenoj ustanovi;
  8. delovanje svetlosti, sunačnih zraka, temperature ili lošeg vremena, ako je osiguranik bio izložen neposredno usled pre toga nastalog nesrećnog

slučaja, ili se našao u takvim nepredviđenim okolnostima koje nije mogao sprečiti, ili je bio izložen usled spašavanja ljudskog života,

9. delovanje rentgenskih ili radijumskih zraka ako nastupi naglo i neočekivano.

Član 13.

Nesrećnim slučajem u smislu ovih uslova ne smatraju se:

1. zarazne, profesionalne i ostale bolesti;
2. bolesti koje nastanu kao posledica psihičkih uticaja;
3. trbušne i ostale kile, izuzev onih koje nastanu usled direktnog oštećenja trbušnog zida pod neposrednim delovanjem spoljašnje mehaničke sile i to samo ako je nakon povrede, pored hernije, bolnički utvrđena povreda mekih delova trbušnog zida u tom području;
4. infekcije i oboljenja koja nastanu usled raznih oblika alergije, rezanja ili kidanja žuljeva i drugih izraslina tvrde kože;
5. anafilaktički šok, izuzev kada nastupi u toku lečenja od povreda prouzrokovanih nesrećnim slučajem;
6. Hernija disci intervertebralis, sve vrste lumbalgija, diskopatija, spondiloza, spondilolisteza, spondiloliza, sakralgija, miofascitisa, kokcigodinja, išijalgija, fibrozitisa, fascitisa i sve patoanatomske promene slabinsko-krstačke regije označene analognim terminima;
7. odlepljenje mrežnjače, osim kada nastane kao posledica neposredne povrede zdravog oka, koja je bolnički utvrđena;
8. posledice prouzrokovane delirijum tremensom i delovanjem droga;
9. posledice medicinskih, posebno operativnih zahvata preduzetih radi lečenja ili sprečavanja bolesti, izuzev ako su posledice nastupile usled dokazane greške medicinskog osoblja;
10. patološke promene kostiju i patološke epifiziolize i
11. sistemske muskulaturne bolesti i endokrine bolesti.

9. Obim obaveza osiguravača

Član 14.

- 1) Kad nastane nesrećni slučaj u smislu ovih Uslova Osiguravač isplaćuje iznose ugovorene u ugovoru o osiguranju i to:
  1. Osiguranu sumu za slučaj smrti ako je usled nesrećnog slučaja nastupila smrt osiguranika odnosno osiguranu sumu za slučaj invaliditeta, ako je usled nesrećnog slučaja nastupio 100% invaliditet osiguranika,
  2. Procenat od osigurane sume za slučaj invaliditeta koji odgovara procentu delimičnog invaliditeta, ako je usled nesrećnog slučaja nastupio delimični invaliditet osiguranika,
  3. Dnevnu naknadu prema članu 18. st. (9) ovih Uslova ako je osiguranik usled nesrećnog slučaja bio privremeno nesposoban za rad odnosno za vršenje svog redovnog zanimanja,
  4. Naknadu troškova lečenja prema članu 18. stav (10) i (11) ovih Uslova ako je osiguraniku usled nesrećnog slučaja bila potrebna lekarska pomoć i ako je usled toga imao troškove lečenja,
  5. Ostale ugovorne obaveze prema posebnim ili dopunskim uslovima.
- 2) Obaveza Osiguravača iz prethodnog stava postoji kad je nesrećni slučaj nastao pri vršenju delatnosti koja je u polisi izričito navedena (npr. pri vršenju i izvan vršenja redovnog zanimanja ili samo u jednom određenom svojstvu kao: sportista, lovac, vozač ili putnik u motornom vozilu, izletnik, vatrogasac, demonter mina, granata i drugih eksplozivnih predmeta, kaskader itd.).
- 3) Obaveza Osiguravača iz osnova zaključenog ugovora o osiguranju utvrđuje se prema polisi i osiguranim sumama koje su važile na dan nastanka nesrećnog slučaja.
- 4) Ugovorene osigurane sume predstavljaju gornju granicu obaveze Osiguravača i ne podležu revalorizaciji, ukoliko se to posebno ne ugovori na početku ili u toku trajanja osiguranja.

10. Ograničenje obaveza osiguravača

Član 15.

- 1) Izuzetno od odredbi iz prethodnog člana, ukoliko zaključenim ugovorom o osiguranju nije izričito ugovoreno i ako nije plaćena odgovarajuća uvećana premija osiguranja, Osiguravač je u obavezi da isplati:

1. 33% od iznosa koji bi morao da plati prema odredbama prethodnog člana ako nesrećni slučaj nastupi pri:
    - a) upravljanju i vožnji avionom i letelicama svih vrsta, izuzev u svojstvu putnika u javnom saobraćaju;
    - b) sportskim skokovima padobranom;
    - c) automobilskim i motociklističkim takmičenjima, motokrosu i treningu za njih;
  2. 66% od iznosa koji bi morao da plati prema odredbama prethodnog člana ako nesrećni slučaj nastupi pri:
    - a) treningu i učešću u javnim sportskim takmičenjima u svojstvu registrovanog člana sportskih organizacija ili sportskog plesnog kluba;
    - b) usled ratnih događaja i oružanih sukoba izvan granica Srbije u kojima se osiguranik nađe, s tim da u njima nije uzimao aktivno učešće;
    - c) u slučaju kada je u momentu zaključenja ugovora o osiguranju postojao anormalni rizik.
- 2) Smatraće se da je anormalni rizik postojao:
1. ukoliko telesna težina osiguranika odstupa od idealne telesne težine za više od 35 kilograma. Pod idealnom telesnom težinom podrazumeva se težina izražena u kilogramima koja se dobije kada se od visine osiguranika izražene u centimetrima oduzme 100;
  2. ukoliko je, bez obzira na uzrok, opšta radna sposobnost osiguranika umanjena preko 50%, a prema Tabeli za utvrđivanje trajnog gubitka opšte radne sposobnosti – invaliditeta iz ovih Uslova.

11. Isključene obaveze osiguravača

Član 16.

- 1) Isključene su sve obaveze Osiguravača, ako je nesrećni slučaj nastao:
  1. usled zemljotresa,
  2. usled ratnih događaja u Srbiji (bez obzira da li je rat objavljen ili ne), građanskog rata, pobune, revolucije, ustanka i nemira koji nastanu iz takvih događaja i aktivnog učešća osiguranika u ratnim događajima izvan granica Srbije;
  3. usled aktivnog učešća u oružanim akcijama, osim ako je osiguranik učestvovao po svom redovnom zanimanju, ili po pozivu od strane ovlašćenog organa Srbije;
  4. usled terorizma, pod čim se podrazumeva svaki akt nasilja preduzet u nameri da se naškodi nekoj državi, međunarodnoj organizaciji ili političkom pokretu. Akt nasilja može se ogledati u prouzrokovanju požara, eksplozije ili rušenja, izvršenju otmicе lica, izazivanju opasnosti po život ljudi i imovinu preduzimanjem kakve druge opšte opasne radnje ili upotrebom opšte-opasnog sredstva i sl. kojim se stvara osećanje nesigurnosti kod građana;
  5. pri upravljanju vazдушnim aparatima svih vrsta, plovnim objektima, motornim i drugim vozilima bez propisane službene isprave koja daje ovlašćenja vozaču za upravljanje i vožnju tom vrstom i tipom vazdušnog aparata, plovnog objekta, motornog i drugog vozila. Odredbe tačke 5 ovog stava neće se primenjivati u slučaju kada neposredovanje propisane službene isprave nije imalo uticaja na nastanak nesrećnog slučaja i obaveze Osiguravača. U smislu ovih Uslova smatra se da osiguranik poseduje propisanu službenu vozačku ispravu kada u cilju pripremanja i polaganja ispita za dobijanje službene isprave preduzima vožnju uz neposredni nadzor službeno ovlašćenog stručnog instruktora.
  6. usled pokušaja ili izvršenja samoubistva osiguranika iz bilo kog razloga.
  7. usled toga što je osiguranik namerno prouzrokovao nesrećni slučaj.
  8. usled toga što je korisnik namerno prouzrokovao smrt osiguranika, a ako je više korisnika isključen je samo onaj korisnik koji je namerno prouzrokovao smrt osiguranika.
  9. pri pripremanju, pokušaju ili izvršenju krivičnog dela sa predumišljajem, kao i pri begu posle takve radnje ili učešću u tuči i fizičkom obračunavanju, izuzev dokazanog slučaja samoodbrane;
  10. usled izvršenja smrtnе kazne;
  11. usled uzročne veze između delovanja narkotičnih sredstava ili alkoholisanog stanja osiguranika i nastanka nesrećnog slučaja. Alkoholisanim stanjem se smatra ako je u krvi osiguranika utvrđeno prisustvo alkohola više od 0,5‰ (0,4735 g/kg ili 10,85 mmol) kod vozača, a kod ostalih više od 1,00‰ (0,9470 g/kg ili 21,70 mmol). Pod pojmom vozača smatraju se sva lica koja na putu upravljaju vozilom.
- 2) Ugovor o osiguranju je ništavan ako je u času njegovog zaključenja već nastao osiguranik slučaj, ili je taj bio u nastupanju ili je bilo izvesno da će nastupiti, ili ako je tada već postojala mogućnost da on nastane, a

ugovaraču su te okolnosti bile poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate. Uplaćena premija se vraća ugovaraču, umanjena za troškove Osiguravača.

12. Prijava o nastupanju osiguranog slučaja

Član 17.

- 1) Osiguranik koji je usled nesrećnog slučaja povređen dužan je:
  1. da se prema mogućnostima odmah prijavi lekaru odnosno da pozove lekara radi pregleda i pružanja potrebne pomoći i da odmah preduzme sve potrebne mere radi lečenja, kao i da se pridržava lekarskih saveta i uputstava u pogledu načina lečenja.
  2. da o nesrećnom slučaju pismeno obavesti Osiguravača kada mu to njegovo zdravstveno stanje omogući.
  3. da sa prijavom o nesrećnom slučaju pruži Osiguravaču sva potrebna obaveštenja i podatke naročito o mestu i vremenu kada je slučaj nastao, potpuni opis događaja, ime lekara koji ga je pregledao ili koji ga leči, nalaze lekara o vrsti telesne povrede, o nastalim eventualnim posledicama, kao i podatke o telesnim manama, nedostacima i bolestima, koje je osiguranik eventualno imao još pre nastanka nesrećnog slučaja.
- 2) Ako je nesrećni slučaj imao za posledicu smrt osiguranika, korisnik osiguranja dužan je da o tome pismeno obavesti Osiguravača i da o tome pribavi potrebnu dokumentaciju.
- 3) Troškovi za lekarski pregled i izveštaj (ponovni lekarski pregled i nalaz specijaliste) i ostali troškovi koji se odnose na dokazivanje nesrećnog slučaja i prava iz ugovora o osiguranju, padaju na teret podnosioca zahteva.
- 4) Osiguravač ima pravo da od osiguranika, ugovarača, korisnika ili bilo kog drugog pravnog ili fizičkog lica traži naknadna objašnjenja, kao i da na svoj trošak preduzima mere u svrhu lekarskog pregleda osiguranika preko svojih lekara, lekarskih komisija i zdravstvenih organizacija da bi se utvrdile važne okolnosti u vezi sa prijavljenim nesrećnim slučajem.

13. Obaveze osiguravača po nastalom osiguranom slučaju

Član 18.

- 1) Osiguravač isplaćuje osiguranu sumu odnosno odgovarajući deo ili ugovorenu dnevnu naknadu osiguraniku odnosno korisniku u roku od 14 dana pošto obaveza Osiguravača i visina obaveze budu utvrđeni.
- 2) Ako se isplata naknade vrši putem pošte ili banke smatra se da je izvršena u 24.00 časa onog dana kada je na pošti odnosno u banci potvrđena uplata.
- 3) Osiguravač je dužan da isplati ugovorenu osiguranu sumu odnosno naknadu, samo ako je nesrećni slučaj nastao za vreme trajanja osiguranja i ako su posledice nesrećnog slučaja predviđene u članu 8. ovih Uslova nastupile u toku godine dana od dana nastanka nesrećnog slučaja.
- 4) Procenat invaliditeta određuje se prema Tabeli posle završenog celokupnog lečenja, u vreme kada je kod osiguranika u odnosu na pretrpljene povrede i nastale posledice nastupilo stanje ustaljenosti, tj. kada se prema lekarskom predviđanju ne može očekivati da će se stanje poboljšati ili pogoršati. Ako to stanje ne nastupi ni po isteku tri godine od dana nastanka nesrećnog slučaja, kao konačno se uzima stanje po isteku ovog roka i prema njemu se određuje procenat invaliditeta.
- 5) Ako je za utvrđivanje visine obaveze Osiguravača potrebno određeno vreme, Osiguravač je dužan na zahtev osiguranika isplatiti iznos koji nesporno odgovara procentu invaliditeta za koji se već tada može, na osnovu medicinske dokumentacije, utvrditi da će trajno ostati, ali najviše 50% od ugovorene osigurane sume. Osiguravač neće isplatiti akontaciju pre nego što je utvrđena njegova obaveza s obzirom na okolnosti nastanka nesrećnog slučaja.
- 6) Ako osiguranik umre pre isteka godine dana od dana nastanka nesrećnog slučaja od posledica nesrećnog slučaja, a konačni procenat invaliditeta je bio već utvrđen, Osiguravač isplaćuje iznos koji je ugovoren za slučaj smrti odnosno razliku između osigurane sume za slučaj smrti i iznosa koji je bio isplaćen pre toga na ime invaliditeta, ukoliko takva razlika postoji.
- 7) Ako konačni procenat invaliditeta nije bio utvrđen, a osiguranik umre usled istog nesrećnog slučaja, Osiguravač isplaćuje korisniku osiguranu sumu određenu za slučaj smrti odnosno samo razliku između te sume ili eventualno već isplaćenog nespornog dela (akontacije) ali samo ako je

osiguranik umro najkasnije u roku od tri godine od dana nastanka nesrećnog slučaja.

- 8) Ako pre utvrđenog procenta invaliditeta u roku od tri godine od nastanka nesrećnog slučaja nastupi smrt osiguranika iz bilo kog drugog uzroka osim navedenog u prethodnom stavu ovog člana, visina obaveze Osiguravača iz osnova invaliditeta utvrđuje se na osnovu postojeće medicinske dokumentacije.
- 9) Ako je nesrećni slučaj imao za posledicu osiguranikovu prolaznu nesposobnost za rad, Osiguravač isplaćuje osiguraniku ugovoreni iznos dnevne naknade za dane trajanja privremene nesposobnosti za rad, ukoliko nije drugačije ugovoreno (karenca), a prema izveštaju lekara o trajanju privremene nesposobnosti za rad, ali najviše za 200 dana. Ako je prolazna nesposobnost produžena iz bilo kojih zdravstvenih razloga, Osiguravač je dužan isplatiti dnevnu naknadu samo za vreme bolovanja prouzrokovanog isključivo nesrećnim slučajem. Pravo na dnevnu naknadu prestaje danom početka rada sa punim radnim vremenom.
- 10) Ako nesrećni slučaj ima za posledicu narušenje zdravlja osiguranika koje zahteva lekarsku pomoć, a ugovorena je i naknada troškova lečenja, Osiguravač isplaćuje osiguraniku, bez obzira na to da li ima ikakvih drugih posledica, prema podnetim dokazima, naknadu svih stvarnih i nužnih troškova lečenja, učinjenih najduže u toku godine dana od dana nastanka nesrećnog slučaja, a najviše do ugovorene osigurane sume za slučaj troškova lečenja.
- 11) Pod troškovima lečenja, kao posledice nesrećnog slučaja u smislu stava (10) ovog člana, smatraju se stvarni i nužni troškovi lečenja u odgovarajućim zdravstvenim ustanovama, izuzev zdravstvenih ustanova u privatnom valsništvu, a koji su prema oceni nadležnog lekara neophodni, a padaju na teret osiguranika (participacije: bolničkog lečenja, hirurških intervencija, nabavka veštačkih udova i sl.). Osiguravač nije dužan da nadoknadi troškove lečenja ako osiguranik ima pravo na besplatno lečenje u zdravstvenim ustanovama.
- 12) Ako kao dalja posledica nesrećnog slučaja nastupi smrt osiguranika ili invaliditet, Osiguravač isplaćuje korisniku, odnosno osiguraniku iznos osigurane sume predviđene za takve slučajeve bez obzira na isplaćenu dnevnu naknadu za prolaznu nesposobnost za rad i isplaćenu naknadu troškova lečenja.

14. Određivanje korisnika osiguranja

Član 19.

- 1) Ukoliko osiguranik ne odredi drugačije, utvrđuje se da su korisnici osiguranja za slučaj osiguranikove smrti zbog nastupanja osigurane opasnosti i to:
  1. bračni drug osiguranika;
  2. deca, ako osiguranik u momentu smrti nije imao bračnog druga;
  3. roditelji, ako osiguranik u momentu smrti nije imao bračnog druga odnosno decu;
  4. ako nema lica iz tački 1, 2 i 3. ovog stava, osigurana suma ulazi u zaostavštinu osiguranika.
- 2) Ukoliko je, saglasno odredbama ovog člana, više korisnika osiguranja, osigurana suma se isplaćuje u jednakim delovima.
- 3) Ako su korisnici osiguranja maloletna deca osiguranika, isplata pripadajućeg iznosa osigurane sume vrši se zakonskom staratelju maloletne dece odnosno staratelju određenom rešenjem nadležnog organa starateljstva.
- 4) Bračnim drugom smatra se lice koje je bilo u braku sa osiguranikom u momentu njegove smrti.

15. Tabela za utvrđivanje trajnog gubitka opšte radne sposobnosti - invaliditeta

Član 20.

- 1) Procent invaliditeta određuje se prema Tabeli posle završenog celokupnog lečenja (konzervativnog, operativnog, fizikalnog i dr.), u vreme kada je kod osiguranika, u odnosu na pretrpljene povrede i nastale posledice, nastupilo stanje ustaljenosti, tj. kada se, prema lecarskom predviđanju, ne može očekivati da će se stanje poboljšati ili pogoršati. Ako to stanje ne nastupi ni po isteku tri godine od dana nastanka

nesrećnog slučaja, kao konačno se uzima stanje po isteku ovog roka i prema njemu se određuje procenat invaliditeta.

- 2) Za slučaj gubitka opšte radne sposobnosti konačni se invaliditet na ekstermitetima i kičmi određuju najranije 3 meseca posle završenog celokupnog lečenja izuzev kod amputacija iz tačaka Tabele gde je drugačije određeno.
- 3) Kod višestrukih povreda pojedinih udova, kičme ili organa, ukupni invaliditet na određenom ud, kičmi ili organu određuje se tako što se za najveću posledicu oštećenja uzima puni procenat predviđen u Tabeli; od sledećeg najvećeg oštećenja uzima se polovina procenta predviđenog u Tabeli itd. redom 1/4, 1/8, itd. Ukupan procenat ne može premašiti procenat koji je određen Tabelom invaliditeta za potpuni gubitak tog uda ili organa.
- 4) Posledice povrede prstiju sabiraju se bez primene gornjeg principa, uz uvažavanje posebnih uslova u Tabeli.
- 5) Obavezno je komparativno merenje artrometrom.
- 6) U osiguranju lica od posledica nesrećnog slučaja kod gubitka opšte radne sposobnosti primenjuje se isključivo procenat određen ovom Tabelom invaliditeta.
- 7) Ocene invaliditeta za različite posledice na jednom zglobu gornjih i donjih ekstermiteta se ne sabiraju, a invaliditet se određuje po onoj tački koja daje veći procenat, izuzev kolena gde se primenjuje princip iz tačke 3. s tim što zbir procenta za pojedinačna oštećenja ne može preći ukupno 30% invaliditeta.
- 8) Prilikom primene određenih tačaka iz Tabele invaliditeta, za jednu posledicu, primenjuje se na istim organima ili ekstermitetima ona tačka koja određuje najveći procenat, odnosno nije dozvoljena primena dve tačke za isto funkcionalno oštećenje, odnosno posledicu.
- 9) U slučaju gubitka više udova ili organa usled jednog nesrećnog slučaja, procenti invaliditeta za svaki pojedini ud ili organ sabiraju se ali ne mogu iznositi više od 100%.
- 10) Ako je opšta radna sposobnost osiguranika bila trajno umanjena pre nastanka nesrećnog slučaja, obaveza Osiguravača određuje se prema novom invaliditetu, nezavisno od ranijeg, osim u sledećim slučajevima:
  1. ako je prijavljen nesrećni slučaj prouzrokovao povećanje dotadašnjeg invaliditeta, obaveza Osiguravača se utvrđuje prema razlici između ukupnog procenta invaliditeta i ranijeg procenta,
  2. ako osiguranik prilikom nesrećnog slučaja izgubi ili povredi jedan od ranije povređenih udova ili organa, obaveza Osiguravača utvrđuje se samo prema povećanom invaliditetu.
- 11) Subjektivne tegobe u smislu smanjenja motorne mišićne snage, bolova i otoka na mestu povrede ne uzimaju se u obzir pri određivanju procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti. Individualne sposobnosti, socijalni položaj ili zanimanje (profesionalna sposobnost) osiguranika ne uzimaju se u obzir pri određivanju procenta invaliditeta.

I G L A V A

1. Difuzna oštećenja mozga sa klinički utvrđenom slikom dekortikacije odnosno decerebracije:
  - hemiplegija inveteriranog tipa sa afazijom i agnozijom,
  - demencija (Korsakovljeva sindrom),
  - obostrani Parkinsonov sindrom sa izraženim rigorom,
  - kompletna hemiplegija, paraplegija, triplegija, tetraplegija,
  - epilepsija sa demencijom i psihičkom deterioracijom,
  - psihoza iz organske povrede mozga

100%
2. Oštećenje mozga sa klinički utvrđenom slikom:
  - hemipareza sa jako izraženim spasticitetom,
  - ekstrapiramidalna simptomatologija (nemogućnost koordinacije pokreta ili postojanje grubih nehotičnih pokreta),
  - pseudobulbarna paraliza sa prisilnim plačem ili smehom,
  - oštećenje malog mozga sa izraženim poremećajima ravnoteže hoda i koordinacije pokreta

90%
3. Pseudobulbarni sindrom

80%

4. Epilepsija sa učestalim napadima i karakternim promenama ličnosti, bolnički evidentiranim, nakon bolničkog lečenja sa odgovarajućim ispitivanjima

70%

5. Žarišna oštećenja mozga sa bolnički evidentiranim posledicama psihoorganskog sindroma, sa nalazom psihijatra i psihologa nakon bolničkog lečenja sa odgovarajućim ispitivanjima:		ablacije retine	5%
a) u lakom stepenu	do 40%	b) opacitates corporis vitrei kao posledica traumatskog krvarenja u staklastom telu oka	5%
b) u srednjem stepenu	50%	20. Midrijaza kao posledica direktne traume oka	5%
c) u jakom stepenu	60%	21. Nepotpuna unutarnja oftalmoplegija	10%
6. Hemipareza ili disfazija:		22. Povrede suznog aparata i očnih kapaka:	
a) u lakom stepenu	do 30%	a) Epifora	5%
b) u srednjem stepenu	40%	b) Entropium, ektropim	5%
c) u jakom stepenu	50%	c) Ptoza kapka	5%
7. Oštećenja malog mozga sa adiadohokinezom i asinergijom	40%	23. Koncentrično suženje vidnog polja na preostalom oku:	
8. Epilepsija sa retkim napadima:		a) do 60 stepeni	10%
a) bez napada uz redovnu medikaciju	20%	b) do 40 stepeni	30%
b) sa retkim napadima uz medikaciju	30%	c) do 20 stepeni	50%
9. Kontuzione povrede mozga:		d) do 5 stepeni	60%
a) postkontuzioni sindrom uz postojanje objektivnog neurološkog nalaza posle bolnički utvrđene kontuzije mozga	20%	24. Jednostrano koncentrično suženje vidnog polja:	
b) operisani intracerebralni hematomi bez neurološkog ispada	20%	a) do 50 stepeni	5%
10. Stanje posle trepanacije svoda lobanje i/ili loma baze lobanje, svoda lobanje rentgenološki utvrđeno	10%	b) do 30 stepeni	15%
11. Postkomocioni sindrom posle bolnički ili ambulantno utvrđenog potresa mozga bez postojanja objektivnog neurološkog nalaza sa izvornom medicinskom dokumentacijom dobijenom u roku od 24 časa nakon povrede	5%	c) do 5 stepeni	30%
		25. Homonimna hemianopsija	30%
		POSEBNI USLOVI	
POSEBNI USLOVI		Invaliditet se nakon ablacije retine određuje po tačkama 15, 16. ili 19.	
1. Za potrese mozga koji nisu bolnički ili ambulantno utvrđeni u roku 24 časa nakon povrede ne priznaje se invaliditet.		Povreda očne jabučice koja je uzrokovala ablaciju retine mora biti bolnički dijagnosticirana.	
2. Sve forme epilepsije moraju biti bolnički utvrđene uz primenu savremenih dijagnostičkih metoda.		Ocena oštećenja oka vrši se po završenom lečenju, izuzev po tačkama 17. i 21. za koje minimalni rok iznosi godinu dana nakon povrede.	
3. Kod različitih posledica povrede mozga usled jednog nesrećnog slučaja procenti se za invaliditet ne sabiraju već se procenat određuje samo po tački koja je najpovoljnija za osiguranika.		III U Š I	
4. Trajni invaliditet za sve slučajeve koji potpadaju pod tačke 1 do 11 određuje se najranije 10 meseci posle povrede.		26. Potpuna gluvoća na oba uva sa urednom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa	40%
12. Gubitak vasišta:		27. Potpuna gluvoća na oba uva sa ugaslom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa	60%
a) trećina površine vasišta	5%	28. Oslabljen vestibularni organ sa urednim sluhom	5%
b) polovina površine vasišta	15%	29. Potpuna gluvoća na jednom uvu sa urednom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa	15%
c) čitavo vasište	30%	30. Potpuna gluvoća na jednom uvu sa ugaslom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa na tom uvu	20%
II O Č I		31. Obostrana naglupost sa urednom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa obostrano: ukupno gubitak sluha po Fowler-Sabine:	
13. Potpuni gubitak vida na oba oka	100%	a) 20 - 30%	5%
14. Potpuni gubitak vida na jedno oko	33%	b) 31 - 60%	10%
15. Oslabljenje vida jednog oka: - za svaku desetinu smanjenja	3,33%	c) 61 - 85%	20%
16. U slučaju da je na drugom oku vid oslabljen za više od tri desetine, za svaku desetinu smanjenja vida povredjenog oka određuje se	6,66%	32. Obostrana naglupost sa ugaslom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa: ukupni gubitak sluha po Fowler-Sabine:	
17. Diplopija kao trajna i ireparabilna posledica povreda oka:		a) 20 - 30%	10%
a) eksterna oftalmoplegija	10%	b) 31 - 60%	20%
b) totalna oftalmoplegija	20%	c) 61-85%	30%
18. Gubitak oćnog soćiva:		33. Jednostrana teška naglupost sa urednom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa: gubitak sluha na nivou od 90-95 decibela	10%
a) afakija jednostrana	20%	34. Jednostrana teška naglupost sa ugaslom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa: gubitak sluha na nivou od 90-95 decibela	12,5%
b) afakija obostrana	30%		
19. Delimićna oštećenja mrežnjaće i staklastog tela:			
a) delimićni ispad vidnog polja kao posledica posttraumatske			

35. Povrede ušne školjke:
 a) delimičan gubitak ili delimična deformacija 5%
 b) potpuni gubitak ili potpuna deformacija 10%

POSEBNI USLOVI

Za sve slučajeve iz ove glave određuje se invaliditet posle završenog lečenja, ali ne ranije od 6 meseci nakon povrede, izuzev tačke 35. koja se ceni po završenom lečenju.

IV LICE

36. Ožiljno deformirajuća oštećenja na licu praćena funkcionalnim smetnjama i/ili posttraumatski defomiteti kostiju lica:
 a) u lakom stepenu 5%
 b) u srednjem stepenu 10%
 c) u jakom stepenu 25%

POSEBNI USLOVI

Za kozmetske i estetske ožiljke na licu ne određuje se invaliditet.

37. Ograničeno otvaranje usta:
 a) razmak gornjih i donjih zuba - do 4 cm 5%
 b) razmak gornjih i donjih zuba - do 3 cm 15%
 c) razmak gornjih i donjih zuba - do 1,5 cm 30%

38. Defekti na čeljusnim kostima, na jeziku ili nepcu sa funkcionalnim smetnjama:
 a) u lakom stepenu 10%
 b) u srednjem stepenu 20%
 c) u jakom stepenu 30%

POSEBNI USLOVI

Za slučajeve po tačkama 36, 37 i 38. invaliditet se određuje posle završenog lečenja ali ne ranije od 6 meseci posle povrede

39. Gubitak stalnih zuba:
 - do 16 za svaki zub 1%
 - do 17 ili više, za svaki zub 1,5%

40. Pareza facijalnog živca posle frakture slepoočne kosti ili povrede odgovarajuće parotidne regije:
 a) u lakom stepenu 5%
 b) u srednjem stepenu 10%
 c) u jakom stepenu sa kontrakturom i tikom mimičke muskulature 20%
 d) paraliza facijalnog živca 30%

POSEBNI USLOVI

Invaliditet po tač. 40. se određuje posle završenog lečenja, ali ne ranije od 1 godine posle povrede.

V NOS

41. Povrede nosa:
 a) delimičan gubitak nosa do 15%
 b) gubitak čitavog nosa 30%

42. Anosmia kao posledica verificirane frakture gornjeg unutarnjeg dela nosnog skeleta 5%

43. Promena oblika piramide nosa:
 a) u lakom stepenu do 5%
 b) u srednjem stepenu 10%

- c) u jakom stepenu 15%

44. Otežano disanje usled frakture nosnog septuma koja je utvrđena klinički i rendgenološki neposredno posle povrede 5%

VI DUŠNIK I JEDNJAK

45. Povrede dušnika:
 a) stanje posle traheotomije kod vitalnih indikacija nakon povreda 5%
 b) stenoza dušnika posle povrede grkljana i početnog dela dušnika 10%

46. Stenoza dušnika radi koje se mora trajno nositi kanila 60%

47. Trajna organska promuklost zbog povrede:
 a) slabijeg intenziteta 5%
 b) jačeg intenziteta 15%

48. Suženje jednjaka:
 a) u lakom stepenu 10%
 b) u srednjem stepenu 20%
 c) u jakom stepenu 30%

49. Potpuno suženje jednjaka sa trajnom gastrostomom 80%

VII GRUDNI KOŠ

50. Povrede rebara:
 a) prelom 2 rebra ako je zaceljen sa dislokacijom ili prelom sternuma zaceljen sa dislokacijom bez smanjenja plućne ventilacije restriktivnog tipa 5%
 b) prelom 3 ili više rebra zaceljen sa dislokacijom bez smanjenja plućne ventilacije restriktivnog tipa do 10%

51. Stanje nakon torakotomije do 10%

52. Oštećenje plućne funkcije restriktivnog tipa usled loma rebra, penetrantnih povreda grudnog koša, postraumatska adhezija, hematotoraksa i pneumotoraksa:
 a) u lakom stepenu 20 - 30% smanjen vitalni kapacitet 15%
 b) u srednjem stepenu 31-50% smanjen vitalni kapacitet do 30%
 c) u jakom stepenu za 51% ili više smanjen vitalni kapacitet do 50%

53. Fistula nakon empiema 15%

54. Hronični plućni apsces 20%

POSEBNI USLOVI

Kapacitet pluća određuje se ponovljenom spirometrijom, a po potrebi i detaljnom pulmološkom obradom i ergometrijom. Ako su stanja iz tač. 50, 51, 53 i 54. praćena poremećajem plućne funkcije restriktivnog tipa, onda se ne ceni po navedenim tačkama, već po tački 52.

Po tačkama 52, 53 i 54. ceniti nakon završenog lečenja, ali ne ranije od 1 godine od dana povređivanja.

Za prelom jednog rebra ne određuje se invaliditet.

55. Gubitak jedne dojke:
 a) do 50 godina života 10%
 b) preko 50 godina života 5%
 c) teško oštećenje dojke do 50 godina života 5%

56. Gubitak obe dojke:
 a) do 50 godina života 30%
 b) preko 50 godina života 15%
 c) teško oštećenje obe dojke do 50 godina života 10%

57. Posledice penetrantnih povreda srca i velikih krvnih sudova grudnog koša:
 a) srce sa normalnim elektrokardiogramom 30%

b) sa promenjenim elektrokardiogramom prema težini promene do	60%
c) krvni sudovi	15%
d) aneurizma aorte sa implantatom	40%

VIII KOŽA

58. Dublji ožiljci na telu nakon opekotina ili povreda bez smetnji motiliteta a zahvataju:	
a) do 10% površine tela	do 5%
b) do 20% površine tela	do 10%
c) preko 20% površine tela	15%
59. Duboki ožiljci na telu nakon opekotina ili povreda a zahvataju:	
a) do 10% površine tela	do 10%
b) do 20% površine tela	do 20%
c) preko 20% površine tela	30%

POSEBNI USLOVI

Slučajevi iz tač. 58. i 59. izračunavaju se primenom pravila devetke (šema se nalazi na kraju Tabele).
Dublji ožiljak nastaje nakon intermedijalne opekotine (II B stepen) i/ili povrede sa manjim defektom kože.
Duboki ožiljak nastaje nakon duboke opekotine (III stepen) ili potkožne subdermalne (IV stepen) i/ili većeg defekta kožnog pokrivača.
Za posledice epidermalne opekotine (I stepen) i površine (II A stepen) invaliditet se ne određuje.
Funkcionalne smetnje izazvane opekotinama ili povredama iz tač. 59. ocenjuju se i prema odgovarajućim tač. Tabele.

IX TRBUŠNI ORGANI

60. Traumatska hernija verifikirana u bolnici neposredno posle povrede, ako je istovremeno bila pored hernije verifikirana povreda mekih delova trbušnog zida u tom području	5%
61. Povrede dijafragme:	
a) stanje nakon prsnuća dijafragme, u bolnici neposredno nakon povrede verifikirano i hirurški zbrinuto	20%
b) dijafragmalna hernija-recidiv nakon hirurški zbrinute dijafragmalne traumatske kile	30%
62. Postoperativna hernija posle laparotomije koja je rađena zbog povrede:	
a) lakši stepen	10%
b) teški stepen	20%
63. Operativni ožiljak ili ožiljci radi eksplorativne laparotomije	5%
64. Povreda creva i/ili jetre, slezine, želuca:	
a) sa šivenjem	15%
b) povreda creva i/ili želuca sa resekcijom	20%
c) povreda jetre sa resekcijom	30%
65. Gubitak slezine (SPLENECTOMIA):	
a) do 20 godina starosti	25%
b) preko 20 godina starosti	15%
66. Povreda gušterače prema funkcionalnom oštećenju	do 20%
67. Anus praeternaturalis-trajni	50%
68. Sterkoralna fistula	30%
69. Incontinentio alvi trajna:	
a) delimična	30%
b) potpuna	60%

X MOKRAĆNI ORGANI

70. Gubitak jednog bubrega uz normalnu funkciju drugog	30%
71. Gubitak jednog bubrega uz oštećenje funkcije drugog	
a) u lakom stepenu do 30% oštećenja funkcije	40%
b) u srednjem stepenu do 50% oštećenja funkcije	55%
c) u jakom stepenu preko 50% oštećenja funkcije	do 80%
72. Funkcionalna oštećenja jednog bubrega:	
a) u lakom stepenu do 30% oštećenja funkcije	10%
b) u srednjem stepenu do 50% oštećenja funkcije	15%
c) u jakom stepenu preko 50% oštećenja funkcije	20%
73. Funkcionalna oštećenja oba bubrega:	
a) u lakom stepenu do 30% oštećenja funkcije	do 30%
b) u srednjem stepenu do 50% oštećenja funkcije	45%
c) u jakom stepenu preko 50% oštećenja funkcije	60%
74. Poremećaj ispuštanja mokraće usled povrede uretre građirano po Charrieru:	
a) u lakom stepenu ispod 18 CH	10%
b) u srednjem stepenu ispod 14 CH	20%
c) u jakom stepenu ispod 6 CH	35%
75. Povreda mokraćnog mehura sa smanjenim kapacitetom za svaku 1/3 smanjenja kapaciteta	10%
76. Potpuna inkontinencija urina:	
a) kod muškaraca	40%
b) kod žena	50%
77. Urinarna fistula:	
a) uretralna	20%
b) perinealna i vaginalna	30%

XI GENITALNI ORGANI

78. Gubitak jednog testisa do 60 godina života	15%
79. Gubitak jednog testisa preko 60 godina života	5%
80. gubitak oba testisa do 60 godina života	50%
81. Gubitak oba testisa preko 60 godina života	30%
82. Gubitak penisa do 60 godina života	50%
83. Gubitak penisa preko 60 godina života	30%
84. Deformacija penisa sa onemogućenom kohabitacijom preko 60 godina života	50%
85. Defrmacija penisa sa onemogućenom kohabitacijom do 60 godina života	30%
86. Gubitak materice i jajnika do 55 godina života:	
a) gubitak materice	30%
b) za gubitak jednog jajnika	10%
c) za gubitak oba jajnika	30%
87. Gubitak materice i jajnika preko 55 godina života:	
a) gubitak materice	10%
b) za gubitak svakog jajnika	5%
88. Oštećenja vulve i vagine koja onemogućavaju kohabitaciju do 60 godina života	50%
89. Oštećenja vulve i vagine koja onemogućavaju kohabitaciju peko 60 godina života	15%

XII KIČMENI STUB

90. Povreda kičmenog stuba sa trajnim oštećenjem kičmene moždine ili perifernih živaca (tetraplegija, paraplegija, triplogija) sa gubitkom kontrole defekacije i uriniranja	100%
91. Povreda kičmene moždine sa potpunom paralizom donjih eksteremiteta bez smetnje defekacije i uriniranja	80%
92. Povreda kičme sa trajnim oštećenjem kičmene moždine ili perifernih živaca (tetrapareza, tripareza) bez gubitka kontrole defekacije i uriniranja, verificirana EMG-om:	
a) u lakom stepenu	do 40%
b) u srednjem stepenu	50%
c) u jakom stepenu	60%
93. Povreda kičmenog stuba sa parezom donjih ekstremiteta, verificirana EMG-om	
a) u lakom stepenu	do 30%
b) u srednjem stepenu	40%
c) u jakom stepenu	50%

POSEBNI USLOVI

Oštećenja koja spadaju pod tačke 90. i 91. ceniti po utvrđivanju ireparabilnih neuroloških lezija, a za tačku 92. i 93. ceniti po završenom lečenju, ali ne ranije od 2 godine od dana povređivanja.

94. Smanjena pokretljivost kičme kao posledica preloma najmanje dva pršljena uz promenu krivulje kičme (kifoza, gibus, skolioza):	
a) u lakom stepenu	do 20%
b) u srednjem stepenu	30%
c) u jakom stepenu	40%
95. Smanjena pokretljivost kičme posle povrede vratnog segmenta:	
a) u lakom stepenu	do 10%
b) u srednjem stepenu	20%
c) u jakom stepenu	30%
96. Smanjena pokretljivost kičme posle povrede koštanog dela torakalnog segmenta:	
a) u lakom stepenu	5%
b) u srednjem stepenu	10%
c) u jakom stepenu	15%
97. Smanjena pokretljivost kičme posle povrede koštanog dela lumbalnog segmenta:	
a) u lakom stepenu	do 15%
b) u srednjem stepenu	25%
c) u jakom stepenu	35%
98. Serijski prelom 3 ili više spinalnih nastavaka kičme	5%
99. Serijski prelom 3 ili više poprečnih nastavaka kičme	do 10%

POSEBNI USLOVI

Hernija disci intervertebralis, sve vrste lumbalgija, diskopatija, spondiloza, spondilolisteza, spondiloza sakralgija, miofascitisa, koccigodinijska, išijalgija, fibrozitisa, fascitisa i sve patoanatomske promene slabinsko krsne regije označene analognim terminima, nisu obuhvaćene osiguranjem.

XIII KARLICA

100. Višestruki prelom karlice uz težu deformaciju ili denivelaciju sakroilijakalnih zglobova i simfize	30%
---	-----

101. Simfizeoliza sa dislokacijom horizontalnom i/ili vertikalnom:	
a) veličine 1 cm.	10%
b) veličine 2 cm.	15%
c) veličine preko 2 cm.	25%
102. Prelom jedne crevne kosti saniran uz dislokaciju	10%
103. Prelom obe crevne kosti saniran uz dislokaciju	15%
104. Prelom stidne ili sedne kosti saniran uz dislokaciju	10%
105. Prelom 2 kosti: stidne, sedne, ili stidne i sedne uz dislokaciju	15%
106. Prelom krstačne kosti, saniran uz dislokaciju	10%
107. Trtična kost	
a) prelom trtične kosti saniran sa dislokacijom ili operativno odstranjen odlomljeni fragment	5%
b) operativno odstranjena trtična kost	10%

POSEBNI USLOVI

Za prelome kostiju karlice koji su zarasli bez dislokacije i bez objektivnih funkcionalnih smetnji ne određuje se invaliditet.

XIV R U K E

108. Gubitak obe ruke ili šake	100%
109. Gubitak ruke u ramenu (eksartikulacija)	70%
110. Gubitak ruke u području nadlaktice	65%
111. Gubitak ruke ispod lakta sa očuvanom funkcijom lakta	60%
112. Gubitak šake	55%
113. Gubitak svih prstiju:	
a) na obe šake	90%
b) na jednoj šaci	45%
114. Gubitak palca	20%
115. Gubitak kažiprsta	12%
116. Gubitak srednjeg, domalog i malog prsta:	
a) srednjeg	9%
b) domalog ili malog, za svaki prst	6%
117. Gubitak metakarpalne kosti palca	6%
118. Gubitak metakarpalne kosti kažiprsta	4%
119. Gubitak metakarpalne kosti srednjeg, domalog i malog prsta, za svaku kost	3%

POSEBNI USLOVI

Za gubitak jednog članka palca određuje se polovina, a za gubitak jednog članka ostalih prstiju određuje se trećina invaliditeta određenog za dotični prst.
Delimičan gubitak koštanog dela članka, ceniti se kao potpuni gubitak članka.
Za gubitak jagodice prsta određuje se ½ invaliditeta određenog za gubitak članka.

XIV/1 N A D L A K T I C A

120. Potpuna ukočenost ramenog zgloba u funkcionalno nepovoljnom položaju (Abdukcija)	35%	b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	15%
		c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	20%
121. Potpuna ukočenost ramenog zgloba u funkcionalno povoljnom položaju (Abdukcija)	25%	143. Rasklimani zglob lakta-oscilacija pokreta u poprečnom smeru:	
		a) devijacija do 10 stepeni	do 10%
		b) devijacija do 20 stepeni	15%
		c) devijacija preko 20 stepeni	25%
122. Umanjena pokretljivost ruke u ramenom zglobu, komparirano sa zdravom rukom:		144. Endoproteza lakta	25%
a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu	do 10%	145. Pseudoartroza obe kosti podlaktice	30%
b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	15%	146. Pseudoartroza radiusa	15%
c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	20%	147. Pseudoartroza ulne	15%
123. Posttraumatsko recidivirajuće iščašenje ramenog zgloba koje se verifikirano često javlja	10%	148. Ankiлоza podlaktice u supinaciji	25%
124. Labavost ramenog zgloba sa koštanim defektom zglobnih tela	30%	149. Ankiлоza podlaktice u srednjem položaju	15%
125. Ključna kost:		150. Ankiлоza podlaktice u pronaciji	20%
a) nepravilno zarastao prelom ključne kosti	5%	151. Umanjena rotacija podlaktice (pro-supinacija) komparirana sa zdravom rukom:	
b) pseudoartroza ključne kosti	10%	a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu	do 5%
126. Delimično iščašenje (subluksacija) akromioklavikularnog ili sternoklavikularnog zgloba	5%	b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	10%
127. Potpuno iščašenje akromioklavikularnog ili sternoklavikularnog zgloba	10%	c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	15%
128. Endoproteza ramenog zgloba	30%	152. Ankiлоza ručnog zgloba:	
129. Pseudoartroza nadlaktične kosti	30%	a) u položaju ekstenzije	15%
130. Hronični osteomielitis kostiju gornjih ekstremiteta sa fistulom	10%	b) u osovini podlaktice	20%
131. Paraliza živca akcesoriusa	15%	c) u položaju fleksije	30%
132. Paraliza brahijalnog pleksusa	60%	153. Umanjena pokretljivost ručnog zgloba komparirana sa zdravom rukom:	
133. Delimična paraliza brahijalnog pleksusa (ERB - gornji deo ili KLUMPKE - donji deo)	35%	a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu	do 10%
134. Paraliza eksilarnog živca	15%	b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	15%
135. Paraliza radijalnog živca	30%	c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	20%
136. Paraliza živca medianusa	35%	154. Endoproteza čunaste kosti i/ili oslunatum (mesečaste kosti)	20%
137. Paraliza živca ulnarisa	30%	155. Endoproteza ručnog zgloba	25%
138. Paraliza dva živca jedne ruke	50%	POSEBNI USLOVI	
139. Paraliza tri živca jedne ruke	60%	Pseudoartroza čunaste i/ili polumesečaste kosti se ceni prema tački 153.	
POSEBNI USLOVI		XIV/3 P R S T I	
Pareza živca određuje se maksimalno do 2/3 invaliditeta određenog za paralizaciju dotičnog živca.		156. Potpuna ukočenost svih prstiju jedne ruke	40%
Za slučajeve koji spadaju pod tačke 131. do 139. određuje se invaliditet po završenom lečenju ali ne pre dve godine posle povrede, uz obaveznu verifikaciju sa EMG ne starijim od 3 meseca.		157. Potpuna ukočenost čitavog palca	15%
		158. Potpuna ukočenost čitavog kažiprsta	9%
		159. Potpuna ukočenost srednjeg, domalog i malog prsta:	
		a) čitavog srednjeg prsta	6%
		b) domalog ili malog prsta, za svaki	4%
XIV/2 P O D L A K T I C A		POSEBNI USLOVI	
140. Potpuna ukočenost zgloba lakta u funkcionalno povoljnom položaju od 100 do 140 stepeni	20%	Za potpunu ukočenost jednog zgloba palca određuje se polovina, a za potpunu ukočenost jednog zgloba ostalih prstiju određuje se trećina invaliditeta određenog za gubitak tog prsta.	
141. Potpuna ukočenost zgloba lakta u funkcionalno nepovoljnom položaju	30%	Zbir procenata za ukočenost pojedinih zglobova jednog prsta ne može biti veći od procenta određenog za potpunu ukočenost tog prsta.	
142. Umanjena pokretljivost zgloba lakta, komparirana sa zdravom rukom:		160. Umanjena pokretljivost palca posle uredno zaraslog preloma	
a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu	do 10%		

baze I metakarpalne kosti (Bennett)	5%	183. Delimični gubitak II-V prsta na nozi, za svaki prst	1%
161. Nepravilno zarastao Bennett-ov prelom palca	10%		
162. Prelom metakarpalnih kostiju:		POSEBNI USLOVI	
a) nepravilno zarastao prelom I metakarpalne kosti	4%	Ukočenost interfalagealnih zglobova II-V prsta u ispruženom položaju ili umanjena pokretljivost ovih zglobova ne predstavlja invaliditet.	
b) za ostale metakarpalne kosti II, III, IV i V-e za svaku kost	3%		
163. Umanjena pokretljivost distalnog ili bazalnog zgloba palca:		184. Potpuna ukočenost kuka u funkcionalno povoljnom položaju	30%
a) u lakom stepenu	3%		
b) u jakom stepenu	6%	185. Potpuna ukočenost kuka u funkcionalno nepovoljnom položaju	40%
164. Umanjena pokretljivost pojedinih zglobova kažiprsta:		186. Potpuna ukočenost oba kuka	70%
a) u lakom stepenu - za svaki zglob	2%	187. Nereponirano zastarelo traumatsko iščašenje kuka	40%
b) u jakom stepenu - za svaki zglob	3%	188. Pseudoartroza vrata butne kosti sa skraćanjem	45%
165. Umanjena pokretljivost pojedinih zglobova:		189. Deformirajuća posttraumatska artroza kuka posle preloma uz smanjenu pokretljivost kuka sa RTG verifikacijom - komparirano sa zdravim kukom:	
A) Srednjeg prsta:		a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu	do 15%
a) u lakom stepenu za svaki zglob	1,5%	b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	25%
b) u jakom stepenu za svaki zglob	2,5%	c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	35%
B) Domalog ili malog prsta:		190. Endoproteza kuka	30%
a) u lakom stepenu za svaki zglob	1%	191. Umanjena pokretljivost kuka komparirana sa zdravim kukom:	
b) u jakom stepenu za svaki zglob	2%	a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu	do 10%
POSEBNI USLOVI		b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	15%
Ukupan invaliditet po tač. 163, 164. i 165. ne može iznositi više od invaliditeta za potpunu ukočenost istog prsta.		c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	25%
Pod lakim stepenom podrazumeva se smanjena pokretljivost za polovinu normalne pokretljivosti, a pod jakim stepenom podrazumeva se smanjena pokretljivost preko polovine normalne pokretljivosti.		192. Pseudoartroza butne kosti	40%
XV N O G E		193. Nepravilno zarastao prelom butne kosti uz angulaciju za:	
166. Gubitak obe potkolenice	100%	a) 10 do 20 stepeni	do 10%
167. Eksartikulacija noge u kuku	70%	b) preko 20 stepeni	15%
168. Gubitak natkolenice u gornjoj trećini, patrljak nepogodan za protezu	60%	194. Hronični osteomielitis kostiju donjih udova sa fistulom	10%
169. Gubitak natkolenice ispod gornje trećine	50%	195. Veliki i duboki ožiljci u mišićima natkolenice ili potkolenice, kao i traumatske hernije mišića natkolenice i potkolenice, bez poremećaja funkcije zgloba	do 10%
170. Gubitak obe potkolenice, patrljci podesni za protezu	80%	196. Cirkulatorne promene nakon oštećenja velikih krvnih sudova donjih ekstremiteta:	
171. Gubitak potkolenice, patrljak ispod 6 cm	45%	a) potkolenice	do 10%
172. Gubitak potkolenice, patrljak preko 6 cm	40%	b) natkolenice	do 20%
173. Gubitak oba stopala	80%	197. Skraćanje noge usled preloma:	
174. Gubitak jednog stopala	35%	a) 2-4 cm.	do 10%
175. Gubitak stopala u Chopart-ovoj liniji	35%	b) 4,1 - 6 cm.	15%
176. Gubitak stopala u Lisfranc-ovoj liniji	30%	c) preko 6 cm.	20%
177. Transmetatarzalna amputacija	25%	198. Ukočenost kolena:	
178. Gubitak prve ili pete metatarzalne kosti	5%	a) u funkcionalno povoljnom položaju (do 10 stepeni fleksije)	25%
179. Gubitak druge, treće i četvrte metatarzalne kosti, za svaku	3%	b) u funkcionalno nepovoljnom položaju	35%
180. Gubitak svih prstiju stopala na jednoj nozi	20%	199. Deformirajuća artroza kolena posle povrede zglobnih tela uz umanjenu pokretljivost, sa rentgenološkom verifikacijom - komparirano sa zdravim kolenom:	
181. Gubitak palca na stopalu:		a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu	do 15%
a) gubitak krajnjeg članka palca	5%	b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	20%
b) gubitak celog palca	10%	c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	30%
182. Gubitak čitavog II-V prsta na nozi, za svaki prst	2,5%	200. Umanjena pokretljivost zgloba kolena, komparirana sa zdravim kolenom:	
		a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu	do 10%
		b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	15%
		c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	20%

201. Umanjena fleksija kolena za manje od 15 stepeni	5%	223. Potpuna ukočenost krajnjeg zgloba palca na nozi	2,5%
202. Rasklamanost kolena posle povrede kapsule i ligamentarnog aparata, komparirana sa zdravim kolonom:		224. Potpuna ukočenost osnovnog zgloba palca na nozi ili oba zgloba	5%
a) labavost u jednom smeru do	10%	225. Ukočenost osnovnog zgloba II-V prsta, za svaki prst	1%
b) labavost u dva smera	15%	226. Deformacija ili ankiloza II-V prsta na nozi u savijenom položaju (digitus fleksus), za svaki prst	1,5%
c) stalno nošenje ortopedskog aparata	30%	227. Veliki ožiljci na peti ili tabanu posle defekta mekih delova:	
203. Endoproteza kolena	30%	a) površina do ½ tabana	do 10%
204. Oštećenje meniskusa sa recidivirajućim smetnjama ili stanje posle operativnog odstranjenja meniskusa	5%	b) površina preko ½ tabana	do 20%
205. Slobodno zglobno telo usled povrede	5%	228. Paraliza ishijadičnog živca	40%
206. Funkcionalne smetnje posle odstranjenja patele:		229. Paraliza femoralnog živca	30%
a) parcijalno odstranjena patela	5%	230. Paraliza tibijalnog živca	25%
b) totalno odstranjena patela	15%	231. Paraliza peronealnog živca	25%
207. Pseudoartroza patele	10%	232. Paraliza glutealnog živca	10%
208. Recidivirajući traumatski sinovitis kolena i/ili traumatska chondromalacija patele	10%		
209. Pseudoartroza tibije:		POSEBNI USLOVI	
a) bez koštanog defekta	20%	Za pareze živaca na nozi određuje se maksimalno 2./3 procenta određenog za paralizaciju dotičnog živca.	
b) sa koštanim defektom	30%	Za slučajeve koji spadaju pod tačke 228 - 232. određuje se invaliditet po završenom lečenju ali ne ranije od 2 godine posle povrede sa verifikacijom EMG-a ne starijom od 3 meseca.	
210. Nepravilno zarastao prelom potkolenice sa valgus, varus ili recurvatum deformacijom, komparirano sa zdravom potkolenicom:		PROCENA OPEČENE POVRŠINE PO WALLACE-ovom PRAVILU	
a) od 5-15 stepeni	do 10%	Pravilo devetke:	
b) preko 15 stepeni	15%	- vrat i glava	9%
211. Ankiloza skočnog zgloba u funkcionalno povoljnom položaju (5-10 stepeni plantarne fleksije)	20%	- jedna ruka	9%
212. Ankiloza skočnog zgloba u funkcionalno nepovoljnom položaju	25%	- prednja strana trupa	2 x 9%
213. Umanjena pokretljivost skočnog zgloba komparirana sa zdravim skočnim zglobom:		- zadnja strana trupa	2 x 9%
a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobo	do 10%	- jedna noga	2 x 9%
b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobo	15%		1%
c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobo	20%	16. PROMENA USLOVA U TOKU OSIGURANJA	
214. Smanjena pokretljivost skočnog zgloba u jednom smeru za manje od 10 stepeni, ili smanjena pokretljivost subtalarnog zgloba komparirana sa zdravim stopalom	5%	Član 21.	
215. Endoproteza skočnog zgloba	25%	Ako Osiguravač u toku trajanja zaključenog ugovora o osiguranju lica od posledica nesrećnog slučaja izvrši izmene ili dopune ovih Uslova, dužan je da o tome pismeno ili na neki drugi pogodan način obavesti ugovarača osiguranja pre isteka tekuće godine trajanja osiguranja.	
216. Traumatsko proširenje meleolarne viljuške stopala komparirane sa zdravim stopalom	do 15%	Ukoliko ugovarač osiguranja ne otkáže zaključeni ugovor o osiguranju od dana saznanja odnosno prijema pismenog obaveštenja, do isteka tekuće godine trajanja ugovora o osiguranju, ugovor se menja za naredni period trajanja osiguranja u skladu sa izvršenim izmenama i dopunama ovih Uslova.	
217. Deformacija stopala: pes eskavatus, pes planovalgus, pes varus, pes ekvinus:		Ako ugovarač osiguranja ne prihvati izvršene izmene i dopune ovih Uslova ima pravo da zahteva raskid ugovora o osiguranju u kom slučaju isti prestaje da važi istekom tekuće godine trajanja osiguranja.	
a) u lakom stepenu	do 10%	17. POSTUPAK PO PRIGOVORIMA	
b) u jakom stepenu	20%	Član 22.	
218. Deformacija kalkaneusa posle kompresivnog preloma	do 20%	U slučaju da se Osiguravač i korisnik ne slože u pogledu vrste i obima posledica nesrećnog slučaja ili u pogledu toga da li je i u kom obimu povreda osiguranika u uzročnoj vezi sa nesrećnim slučajem, korisnik osiguranja može uložiti prigovor nadležnom organu Osiguravača.	
219. Deformacija talusa posle preloma uz deformirajuću artrozu	do 20%		
220. Izolirani prelomi kostiju tarsusa bez veće deformacije	5%		
221. Deformacija jedne metatarzalne kosti nakon preloma za svaku (ukupno ne više od 10%)	3%		
222. Veća deformacija metatarzusa nakon preloma metatarzalnih kostiju	do 10%		

18. POSTUPAK VEŠTAČENJA

Član 23.

U slučaju da se Osiguravač i osiguranik ili ugovarač odnosno korisnik ne slože u pogledu vrste i obima posledica nesrećnog slučaja ili u pogledu toga da li je i u kom obimu povreda osiguranika u uzročnoj vezi sa nesrećnim slučajem, mogu utvrđivanje ovih činjenica poveriti dvojici veštaka - lekara od kojih jednog imenuje Osiguravač a drugog suprotna strana. Pre veštačenja ova dvojica veštaka biraju trećeg veštaka, koji će dati svoje stručno mišljenje i to samo o pitanjima koja ostanu sporna među veštacima i u granicama njihovih procena.

Svaka strana plaća troškove veštaka koga je imenovala, a trećem veštaku plaćaju obe strane po pola.

19. RASKID UGOVORA O OSIGURANJU

Član 24.

Svaka ugovorna strana može otkazati ugovor o osiguranju sa neodređenim trajanjem, ukoliko ugovor nije prestao po kom drugom osnovu.

Otkaz se vrši pismenim putem, najkasnije tri meseca pre isteka tekuće godine osiguranja.

Ako je osiguranje zaključeno na rok duži od pet godina svaka strana može nakon proteka ovog roka, uz otkazni rok od šest meseci, pismeno izjaviti drugoj strani da raskida ugovor.

20. ZASTARELOST POTRAŽIVANJA

Član 25.

Potraživanja iz ugovora o osiguranju od posledica nesrećnog slučaja zastarevaju po Zakonu o obligacionim odnosima.

III. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 26.

Pored odredbi iz ovih Uslova na zaključene ugovore o osiguranju lica od posledica nesrećnog slučaja primenjuju se i odgovarajuće odredbe Zakona o obligacionim odnosima i to u pogledu onih međusobnih prava i obaveza između Osiguravača, s jedne strane, i ugovarača, osiguranika i korisnika osiguranja, s druge strane, koja nisu regulisana ovim uslovima ili zaključenim ugovorom o osiguranju.

Član 27.

Ovi uslovi stupaju na snagu danom donošenja, a primenjuju se počev od osmog dana od dana objavljivanja u skladu sa odredbama Statuta "SAVA OSIGURANJA" a.d.o. Beograd.

Danom stupanja na snagu ovih uslova prestaju da važe Opšti uslovi za osiguranje lica od posledica nesrećnog slučaja, koje je doneo Upravni odbor "SAVA OSIGURANJA" a.d.o. Beograd dana 27.11.2008. godine (Del. broj 02-3990).

PREDSEDNIK NADZORNOG ODBORA
Jošt Dolničar

Napomena: Navedeni uslovi osiguranja važeći su kod Osiguravača »Sava neživotno osiguranje« a.d.o. Beograd i nakon promene poslovnog imena i primenjuju se saglasno odredbama Statuta Osiguravača.